

В.М. Масін
к.ю.н., доц.
Л.О. Масіна
ст. викладач

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИДБАННЯ ЛЕГКОВОГО АВТОМОБІЛЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Державній реєстрації та обліку підлягають призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування легкові автомобілі [1, ст. 34]. Державна реєстрація автомобіля проводиться територіальними органами з надання сервісних послуг МВС на підставі: заяв власників, поданих особисто або уповноваженим представником; документів, що посвідчують правомірність придбання, отримання, ввезення, митного оформлення транспортних засобів; документів, що посвідчують відповідність конструкції транспортних засобів установленим вимогам безпеки дорожнього руху [2, п. 8].

Державна реєстрація автомобілів проводиться за умови сплати їх власниками передбачених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів), а також внесення в установленому порядку платежів за проведення огляду автомобіля, державну реєстрацію, відшкодування вартості бланків реєстраційних документів та номерних знаків. При придбанні легкових автомобілів, що підлягають першій державній реєстрації в Україні територіальними органами МВС, крім випадків забезпечення легковими автомобілями інвалідів та успадкування легкових автомобілів, потрібно сплатити пенсійний збір [3, ст. 1].

Ставки пенсійного збору у разі придбання легкового автомобіля залежать від його вартості: 3% – якщо об'єкт оподаткування не перевищує

165 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня звітного року; 4% – якщо об'єкт оподаткування перевищує 165, але не перевищує 290 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня звітного року; 5% – якщо об'єкт оподаткування перевищує 290 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня звітного року [3, ст. 4]. Суми пенсійного збору сплачуються платниками до загального фонду державного бюджету за місцем проведення першої державної реєстрації в Україні легкового автомобіля в територіальних органах з надання сервісних послуг МВС [4, п. 15].

Обов'язок сплачувати акцизний податок виникає у підприємства-покупця тільки за тими легковими автомобілями, які самостійно ввозяться ним на територію України в режимі імпорту [5, пп. 212.1.2].

Підприємства, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі, є платниками транспортного податку, при умові, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньо-ринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного року (у 2018 р. – 1 396 125 грн.) [5, пп. 267.2.1]. Якщо вартість придбаного легкового автомобіля менша цієї суми, то навіть якщо автомобіль є новим, підприємство не є платником транспортного податку й відповідно не подає декларацію з транспортного податку.

В бухгалтерському обліку всі витрати щодо придбання легкового автомобіля обліковуються на субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». В момент, коли автомобіль став придатним до використання із запланованою метою, його зараховують до складу основних засобів за первісною вартістю, до якої включають такі витрати: суми, що сплачуються постачальнику; реєстраційні збори, державне мито тощо; суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням, які не відшкодовуються; витрати зі страхування ризиків доставки; витрати на транспортування; інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою [6, п. 8].

Процедуру зарахування здійснює комісія, призначена керівником підприємства. Введення в експлуатацію легкового автомобіля оформляється актом приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (типова форма № ОЗ-1). Акт затверджується керівником підприємства і передається в бухгалтерію для відображення господарської операції в бухгалтерському обліку. В акті потрібно зазначити метод амортизації автомобіля, строк його корисного використання, ліквідаційну вартість, оскільки ці

моменти потрібно визначати в момент введення в експлуатацію основних засобів [6, п. 23]. На підставі акта в бухгалтерському обліку слід відображати введення в експлуатацію за проведенням: Дт 105 «Транспортні засоби» Кт 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». Нарахування амортизації автомобіля буде проводитися з наступного місяця після введення його в експлуатацію [6, п. 29].

Якщо підприємство є платником податку на прибуток, який зобов'язаний або добровільно здійснює коригування фінансового результату, обрахованого в бухгалтерському обліку, на різниці визначені Податковим кодексом України [5, ст. 134.1]. Якщо на підприємстві ведуть окремо податковий облік, то легковий автомобіль визнають основним засобом при умові: первісна вартість має бути більшою за 6000 грн.; запланований при введенні строк його експлуатації становить більше 1 року (або операційного циклу, якщо він більший за рік); автомобіль повинен використовуватися в господарській діяльності підприємства, яка має за мету отримання доходу. Якщо автомобіль відповідає цим ознакам, то він визнається основним засобом, а отже, підприємство має кожного звітного періоду застосовувати за ним різниці [5, ст. 138.1-138.2].

Література:

1. Про дорожній рух [Електронний ресурс]: Закон України № 3353-ХІІ від 30.06.1993 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>. – Назва з екрана.
2. Порядок державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України № 1388 від 07.09.1998 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1388-98-п>. – Назва з екрана.
3. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування [Електронний ресурс]: Закон України № 400/97ВР від 26.06.1997 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400/97-ВР>. – Назва з екрана.
4. Про затвердження Порядку сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України № 1740 від 03.11.1998 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1740-98-п>. – Назва з екрана.
5. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Назва з екрана.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>. – Назва з екрана.